

Avel för bättre beteende hos hund – Mentalindex

Det finns ca 800 000 hundar i Sverige, varav det absoluta flertalet hålls som sällskapsdjur. Dessa hundar måste kunna hantera en mängd olika vardagliga situationer: de utsätts för trängsel, höga ljudnivåer, plötsliga händelser eller ljud och de måste kunna umgås med både främmande människor och hundar. Beteendeproblem hos hundar har också uppmärksammats allt mer och de allvarligaste problemen är kopplade till rädslor och aggressivitet.

Syftet med detta projekt är att kunna utveckla en avelsvärdering för beteendeegenskaper – ett mentalindex. Vi kommer att använda redan insamlade uppgifter om hundars beteende från Mentalbeskrivning Hund (MH) samt samla in information om hundars vardagsbeteende via en enkät till djurägare. Tanken är att avelsvärderingen ska kunna implementeras i SKK:s rutinavelsvärdering för att användas i urvalet av hundar till avel. Så småningom kan detta index kompletteras med information från BPH.

I detta projekt studerar vi 20 raser som är särskilt intressanta, antingen för att de har påtagliga problem med rädslor och/eller aggression, för att de förväntas ha stor variation i MH-egenskaper, och för att de deltar i rimlig omfattning i MH. De brukshundsraser vi valt är: australian shepherd, boxer, briard, dobermann, hovawart, kelpie, malinois, riesenschnauzer, rottweiler, tervueren och schäfer. Dessutom har vi valt raserna berner sennenhund, golden retriever, nova scotia duck tolling retriever, rhodesian ridgeback och shetland sheepdog, som också har relativt mycket MH-uppgifter. Vi kommer också att samla in enkätdata om vardagsbeteende för american staffordshire terrier, chihuahua, jack russel terrier och lagotto romagnolo.

Man har tidigare visat att måtten i MH generellt har relativt hög fenotypisk korrelation med vardagsbeteenden, med undantag för aggression kopplat till revir eller mot andra hundar. För att veta vilka mått i MH som är *genetiskt* korrelerade med olika vardagsbeteende behöver vi ha information om såväl MH som vardagsbeteende hos ett stort antal hundar. Enkäten som används för att samla information om vardagsbeteende, baserad på C-BARQ, är vetenskapligt beprövad och har redan tillämpats på ett lyckat sätt inom collie. Med hjälp av hundens registreringsnummer kan vi koppla ihop uppgifter från MH med enkätsvaren.

Vi har börjat med en genetisk analys av vardagsbeteendeegenskaperna. De flesta hade en arvbarhet på 15-25 %, med en variation från 8 % till 38 %. Intresse för att leka med människor hade högst arvbarhet medan aggression mot familjemedlemmar hade lägst arvbarhet. Olika typer av rädslor var starkt genetiskt korrelerade till varandra (ca 0,8), oavsett om det var gentemot okända människor eller andra hundar. Korrelationen mellan motsvarande aggressions-egenskaper var lägre (ca 0,4). Sambandet mellan aggression och rädsla var starkare om den utlösande faktorn var densamma (0,5-0,7) än t ex mellan rädsla för hundar och aggression mot främlingar (ca 0,2).

Om en rutinmässig avelsvärdering kommer till stånd och uppfödare använder sig av denna för att välja avelsdjur, kommer rädslor och aggressivitet på sikt att minska hos våra hundar, vilket kommer att förbättra välfärden för dem. Dessutom bör det leda till färre hundar som avlivas för beteendestörningar, vilket kommer att minska såväl kostnader som obehag för hundägarna. Minskad rädsla och aggressivitet kommer också att göra livet bättre för de människor som annars kunde riskera att drabbas av en rädd eller aggressiv hund.